NORSK OLJEMUSEUM ÅRBOK 2003

NORSK OLJEMUSEUM

Petroleumsvirksomhetens materielle kulturarv

Gjenstandsfilosofi og lagersituasjonen ved Norsk Oljemuseum

Harald Tønnesen

Gjenstandssamlingen ved Norsk Oljemuseum har i en årrekke gjennomlevd en relativ kummerlig tilværelse med flere flyttinger og dårlige lagringsforhold. Det har vært en mangelfull oversikt over gjenstandene, både hva vi har, hvor de er lagret og gjenstandenes tilstand. Det er et behov for å gjøre en ny og gjennomgripende gjennomgang og vurdering av gjenstandene tilstand og dokumentasjon. Museet er derfor i ferd med å utvikle en plan for dette arbeidet. Den skal ta for seg:

- Utvikling av et sett utvalgskriterier og en samlet innsamlingsplan.
- Innføre et nytt klassifiseringssystem for gjenstandene.
- Fullføre oversikt over registrerte gjenstander og identifisering av huller i samlingen.
- Foreta ny registrering av alle gjenstander inklusive fotografering.
- Vurdering av gjenstandenes tilstand og behov for bevaringstiltak (konservering).

Arbeidet med gjenstander består av innsamling, dokumentasjon, aksesjon og registrering, fotografering, merking, konservering og magasinering. Det betyr i praksis at en skal ta vare på et godt dokumentert materiale i et håndterlig omfang. For å klare dette må en ta utgangspunkt i en samlet og tilgjengelig oversikt over gjenstandssamlingen. I følge det internasjonale museumsforbundet ICOM er det «et viktig profesjonelt ansvar å sørge for at alle gjenstandene som mottas av museet permanent eller midlertidig, er tilbørlig og tilstrekkelig dokumentert for å lette proveniensavklaring (opphav), identifisering, tilstandsvurdering og behandling».

For å ha et grunnlag å styre etter, har museet nå satt i gang utarbeidelsen av en innsamlingsplan som skal være basert på klare visjoner, mål og strategier.

Harald Tønnesen (f. 1947) er fagsjef ved Norsk Oljemuseum. Han er utdannet sivilingeniør ved University of Newcastle upon Tyne og har bred erfaring innen petroleumsindustrien. Han startet karrieren hos Robertson Radio Elektro fulgt av Rogalandsforskning og sist som forskningssjef i Esso Norge AS før han gikk over til Norsk Oljemuseum.

Hva skal museet samle på?

Museets samlinger har så langt vært bygd opp på basis av tilfeldige gaver. Utvalget av innsamlet materiale er derfor ikke så representativt som det en ønsker i dag. Samlingen bør framover suppleres på en gjennomtenkt måte med utgangspunkt i museets formålsparagraf, altså en mer aktiv og målrettet framgangsmåte fra museets side.

Ved samtidsdokumentasjon er det spesielt viktig å vurdere hvilke endringsprosesser samfunnet står overfor og hvilken rolle museet skal ha. Hvilke kriterier skal en legge til grunn for samlingen? Mange av valgene en står overfor er egnet for problematisering og refleksjon. I oljeindustrien med store plattformer, avansert utstyr og spesielle arbeidsforhold, har museet ansvar for en representativ dokumentasjon av samtid og nær fortid.

Denne kuleventilen, bare 12x7 cm, forårsaket Bravo-ulykken i 1977. Den har en egen historie, er fullt ut dokumentert og den er i god stand.

Paller med karmer er en effektiv lagringsform for små, men tunge gjenstander.

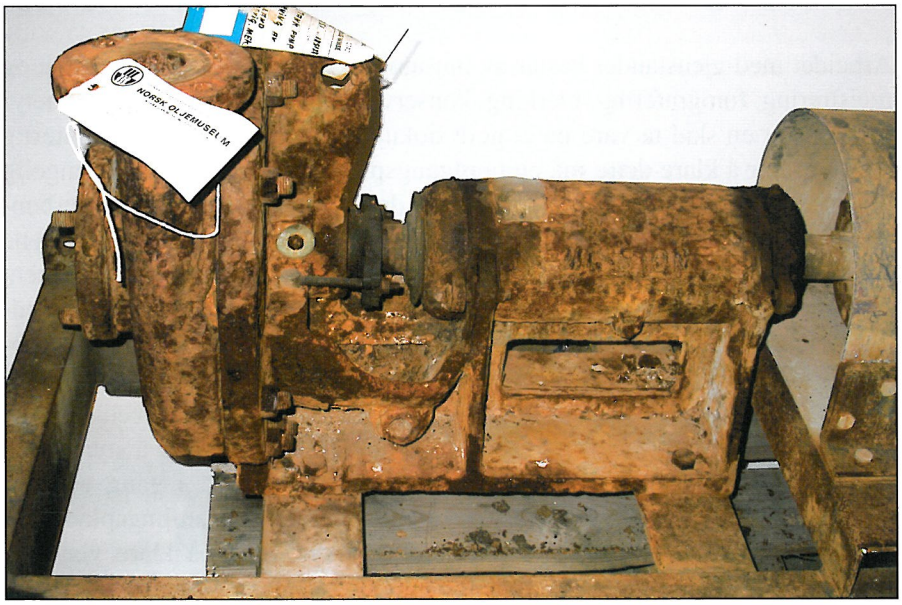

Foto: NOM

En typisk gjenstand fra Nordsjøen. I dette tilfelle en «trip tank pumpe» fra Ekofisk A uten videre dokumentasjon. Gjenstanden er i dårlig forfatning med mye rust, men forteller sin egen historie om miljøpåvirkningene til havs. Den bør kanskje konserveres slik den er.

Når museet takker ja til å ta imot en gjenstand, tar det på seg et ansvar for bevaring og forvalting for framtiden, ikke bare for de nærmeste årene. Museumsgjenstandene blir gitt en egen status fordi de skal dokumentere materiell kultur for framtiden. Gjenstandene krever også forsvarlige oppbevaringsforhold i magasin eller i utstillinger under tilsyn.

Ved vurderingen om en skal innlemme en gjenstand i museets samling bør tilbudet vurderes mot museets innsamlingsplaner og en må også vite om museet har magasinkapasitet og økonomi til å ta i mot gjenstanden.

En må videre vurdere om gjenstanden vil berike museets samling. Forteller gjenstanden en historie – står den i en sammenheng? Er dokumentasjonen rundt gjenstanden ivaretatt? Har museet mulighet til å ta vare på den for framtiden på en forsvarlig måte?

Spørsmål som bør tas i betraktning er for eksempel:
– Hvilke gjenstander mangler vi?
– Hvilke gjenstander skal velges ut?
– Fremtidig bruk av gjenstander; – utstilling – bevaring for ettertiden
– Er gjenstanden unik/den eneste som finnes på museet?
– Har gjenstanden stor betydning/verdi?
– Har andre museer tilsvarende gjenstander?

Norsk Oljemuseum har siden 1981 mottatt gaver for å bygge opp gjenstandssamlingen. Mange av disse tilbudene har museet måtte takke nei til av praktiske årsaker betinget av lagersituasjonen. Allerede i 1983 ble museet tilbudt boretårnet fra Henrik Ibsen plattformen – en gjenstand som ville kunnet berike museet, men som var for stor til å kunne lagres på et fornuftig vis.

Ikke alt museet har mottatt er museumsgjenstander. Uten en bevisst innsamlingspolitikk har mottaket blitt noe vilkårlig. Gjenstander som har en direkte tilknytning til oljeindustrien er relativt enkle å identifisere. Det kan være ting som stålrør, borekroner, pumper, overlevningsdrakter og verneutstyr, men gjenstander kan også være reklameutstyr, utstillingsmodeller og reklame/firmagaver. Det som ikke regnes som museumsgjenstander er ting som lysbildefremvisere, vanlig kontormateriell og bruksgjenstander til formidlingstjenesten. I mellom disse kategoriene er det en gråsone som er vanskelig å definere og som en klart definert innsamlingspolitikk vil kunne avhjelpe.

Utvelgelseskriterier

Utvalg av gjenstander til bevaring skal sikre at ulike tiders syn på hva som er verdifullt kommer til syne slik at nåtidens mennesker skal kunne danne seg et «sant» bilde av tidligere tiders virkelighet.

Gjenstanden skal naturlig nok gjenspeile historisk verdi, utstillingsverdi og underholdningsverdi, men en bør også ta hensyn til hvordan den passer inn i en helhet og hva gjenstanden dermed kan fortelle om hele arbeidsprosessen eller deler av prosessen. En må også vurdere gjenstandens tilstand. Er den funksjonsdyktig og kan settes i drift? Har vi hele gjenstanden eller bare

deler av den? Trenger gjenstanden konservering, reparasjon eller restaurering?

Krav til gjenstander som velges ut for bevaring bør være at de er representative for faser i næringens utvikling. Hvor mye som er bevart innenfor bransjen blir også avgjørende for å vurdere verneverdien. Ofte er det de atypiske gjenstandene som overlever mens de «vanlige» gjenstandene overses og forvinner. For å kunne gjøre et faglig forsvarlig utvalg av gjenstander må en sette opp et sett utvelgelseskriterier som gjenspeiler verneverdien.

Historisk verdi har flere sider: I teknikkhistorisk sammenheng vil det være vesentlig at det bevarte materialet gjenspeiler bredden og hovedlinjene i utviklingen av produksjonsutstyr og produksjonsprosesser.

Den sosialhistoriske side følger ikke nødvendigvis teknologiens utviklingslinje. At det kommer nytt produksjonsutstyr betyr ikke nødvendigvis at arbeidsrotasjonsordningene endres – samtidig som samme generasjon prosessutstyr kan overleve endringer i arbeidsmiljø, ledelsesstruktur og sikkerhetsvurderinger. For at de sosialhistoriske verdier skal kunne ivaretas, må de bevarte gjenstandene representere en tidsmessig riktig spredning. Det er også viktig å kunne presentere en arbeidsplass som en side ved menneskenes levevilkår.

Identitetsverdi angår menneskenes fundamentale behov for å relatere seg til arbeidsplassen, arbeidskolleger og arbeidsgiver. Identitetsverdi utgjør en viktig generell begrunnelse for å ta vare på gjenstander, men det kan være vanskelig å påvise hvilke konkrete forhold som innvirker på identitetsverdi. Gruppers følelse av tilhørighet vil ikke alltid være den samme som for enkeltmennesker.

Autentisitet eller opprinnelsesverdi angår selve troverdigheten av det som bevares, hva det utgir seg for å være. Autentisitetsverdi er et mål for gjenstandens grad av opprinnelighet. Utgangspunktet er at en gjenstand er skapt til å være en del av en enhet i en bestemt fortid. Autentisitet er i mange tilfeller en forutsetning for å kunne utnytte gjenstanden i vitenskapelige studier.

Aldersverdi har tradisjonelt vært oppfattet som et tungtveiende kriterium for verneverdi. Utgangspunktet for å betrakte alder som noe verdifullt er at gjenstanden har undergått en aldring som gir opplevelsen av en annen kvalitet enn yngre gjenstander. I den naturlige seleksjonsprosessen er ofte de gjenstander som har overlevd også derfor sjeldne, men grunnen kan også være at de på grunn av sin robusthet er de som har overlevd uten at gjenstanden dermed har noen verdi som museumsgjenstand. En skal også ta med i vurderingen at yngre gjenstander også blir gamle en gang og at det er den tiden de er mangfoldige at det er et godt utvalg som det kan velges blant. Ved samtidsdokumentasjon bortfaller derved aldersverdi som utvalgskriterium.

Sjeldenhetsverdien kan i enkelte tilfeller komme til anvendelse ettersom mange av anleggene i Nordsjøen er «spesialbygget» og løsningene kun er anvendt en gang. Offshorenæringen er relativt ung i Norge og den første tiden var tydelig preget av pionervirksomhet. Slike aktiviteter er viktig å

dokumentere på grunn av deres unike karakter og for å beskrive en ny funksjons karaktertrekk og utvikling.

Vitenskapelig verdi betyr at gjenstanden undersøkes som et primært kildemateriale, og forutsetter at flere av kriteriene oppfylles. Flere vitenskapelige disipliner faller inn under emnet, både innenfor teknologi, historie og samfunnsvitenskap. Et felles krav for all vitenskapelig tilnærming vil være mulighetene til å kunne kontrollere og etterprøve de enkelte forhold. Derfor må disse ivaretas gjennom bevaringsprosessen. Vitenskapelig verdi stiller derfor store krav til at gjenstandene er tilfredsstillende dokumentert.

Bruksverdien må vurderes nøye, dvs. om en skal la en museumsgjenstand bli brukt i sin opprinnelige funksjon i utstillingsøyemed. Det er svært forskjellig hvilke gjenstander som vil slites ut og ødelegges og de som faktisk bevares på en bedre måte ved fortsatt bruk. Her må det en gjennomtenkt vurdering til før en «bruker» en museumsgjenstand. Et alternativ er å ta vare på to like gjenstander – en til bruk i utstillingene og en som konserveres og lagres i magasinet.

Pedagogisk verdi er et mål for å kunne formidle de forskjellige verdiene til et bredere publikum for eksempel gjennom utstillinger. For å utnytte og demonstrere disse verdiene kreves vanligvis tilpasning til en rekke forhold, alt etter hvem gjenstanden skal gjøres tilgjengelig for.

Symbolverdien er beslektet med identitetsverdien og er ikke betinget av at gjenstanden fremstår som autentisk. Disse verdiene kan gjenspeile begivenheter, miljø og gjenstandenes betydning i en tidsperiode.

Dokumentasjon av gjenstandene

I en snever betydning er dokumentasjon den eksterne innsamling av opplysninger omkring gjenstanden – dens bruk, funksjon og sammenheng, gjenstandens historie eller livsløp. Noen av opplysningene om gjenstanden kommer inn sammen med den, mens andre er et resultat av undersøkelser.

Den eksisterende dokumentasjonen omkring gjenstandene i Oljemuseets eie har vært mangelfull. Som en følge av dette vil deler av samlingen ha begrenset verdi i framtiden. En gjenstand uten dokumentert historie, vil i svært få tilfeller være verdig et liv som museumsgjenstand. Museet må derfor sørge for at opplysningene omkring gjenstanden blir dokumentert med en gang gjenstanden kommer til museet. Dette er en kritisk fase i museumsgjenstandens liv og på sikt kan disse opplysningene være mer verdifulle enn gjenstanden selv.

Denne situasjonen er et resultat av at museet svært ofte har blitt tilbudt gjenstander som allerede er kassert, dvs. at «eierne» har sett seg ferdig med gjenstanden og kastet all informasjon om den og at siste instans før kassasjon eller opphugging har vært en telefon til museet. Nye rutiner vil muligens kunne føre til at gjenstander blir avvist dersom ikke dokumentasjon medfølger, selv om gjenstanden i seg selv kan være av interesse.

Vi dokumenterer museumsgjenstandene for å kunne identifisere, beskrive og klassifisere dem. Dette gir mulighet til å finne gjenstandene og opplys-

ningene om dem igjen i arbeidssituasjoner som forskningsoppgaver, i utstillingsarbeid og ved forespørsler fra publikum.

I arbeidet med en målrettet dokumentasjon er det viktig å ta vare på materiale som viser kontekst. Bruk av foto, film og intervju kan være viktig hjelpemidler i dokumentasjonsprosessen. For tekniske gjenstander kan det bli nødvendig å samle inn funksjonsbeskrivelse, installasjons- og detaljtegninger, servicehåndbøker og fotografier av gjenstanden i bruk. Informasjon om produsent og vesentlige endringer er også viktig.

Registrering

Samlingene skal registreres, katalogiseres og dokumenteres i tekst og bilde. Museet skal gi gjenstanden en identitet, vite hva gjenstanden er, hvilket materiale den er laget av, hvor den kom fra, hvor den er og hvilken kontekst den kan plasseres inn i. Den skal altså gis en individuell plass, inngå i en klassifisering og beskrives systematisk i ord og ved fotografering. Tilfredstillende registrering danner grunnlag for innsamlingsplanen og god forvaltning av samlingene.

En gjenstandskatalog er viktig fordi gjenstanden er museets fundament og katalogen gir oversikt over hva samlingen består av. Den skal også være et hjelpemiddel til å finne fram i materialet og plasseringen av det. Gjenstandene skal kunne gjenfinnes og sammenlignes med andre gjenstander. En samling som er godt og oversiktlig katalogisert er museets beste arbeidsredskap i det daglige arbeidet. Det viktigste i denne prosessen er at museet får nedskrevet alle opplysninger om gjenstanden som ikke gis av gjenstanden selv, og opplysninger om giver.

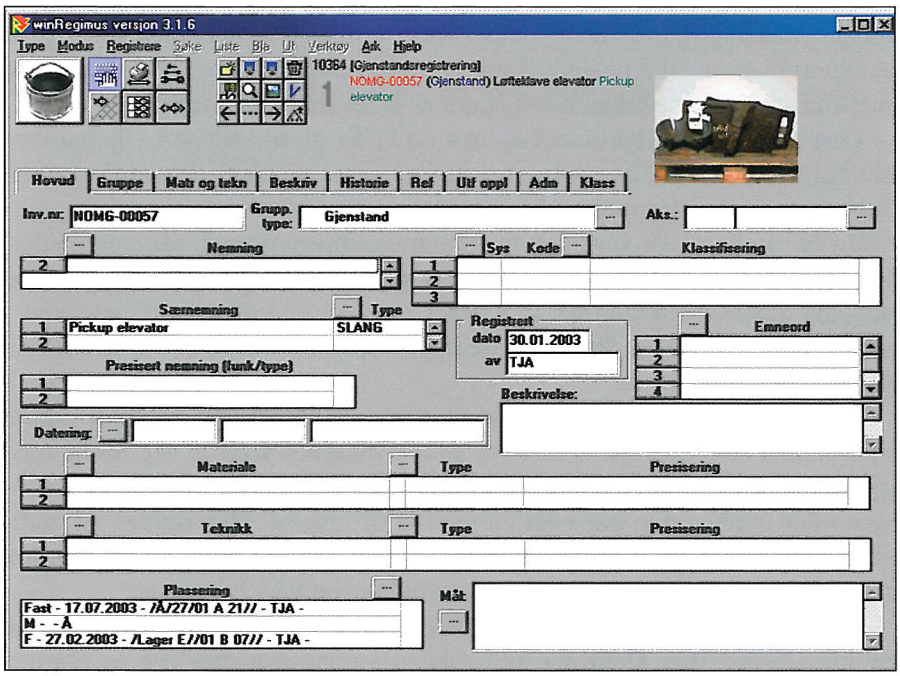

Side for gjenstandsregistrering i winRegimus.

Databaseprogrammet for registrering av museumsgjenstandene er et viktig verktøy. Registrering på data gir gode søkemuligheter og letter gjenfinningen, og databasene er også grunnlaget for videre formidling. Registreringssystemet er museets hukommelse og samtidig et redskap til å ha oversikt over samlingene. Det gir oss mulighet til å søke etter visse kategorier av gjenstander eller identifisere hull i samlingen.

Norsk Oljemuseum benytter seg av winRegimus som er et digitalt registreringsprogram for katalogisering av kulturhistorisk kildemateriale. Programmet har egne moduler for gjenstander, foto, arkiv og for aksesjon. WinRegimus er utviklet på HIT-senteret (Humanistisk Informasjons Teknologi) (nå AKSIS) ved Universitetet i Bergen.

Et digitalt registreringssystem gjør det mulig å legge gjenstandskatalogen ut på museets nettside, slik at et allment publikum kan orientere seg i museets samlinger.

Klassifisering

Klassifikasjonssystemet skal gi mulighet til søkeinngang til alle museets objekter innen et tema slik at en gjennom dette kan få søkt fram opplysninger om alt som har med for eksempel boreutstyr, redningsutstyr eller firmagaver å gjøre. Et objekt kan høre naturlig innenfor flere temaer, og det kan derfor få flere klassifikasjonsnummer.

Ved klassifisering er det viktig å tenke på at gjenstanden både har vært et ledd i menneskers handlinger (funksjon) og at den også er et resultat av handling (produkt). Det er viktig å bestemme hva gjenstanden ble brukt til, hvilken aktivitet den var en del av, om gjenstanden har vært knyttet til flere aktiviteter, hvilken objektgruppe den hører hjemme i, om den ble brukt under visse omstendigheter, hvilken hensikt den tjente og om gjenstanden var knyttet til en spesiell gruppe mennesker.

For å kunne klassifisere gjenstanden, må en bestemme hvilke grupper og undergrupper som skal registreres. Klassifisering av museumsgjenstandene er også spesielt viktig når store mengder data skal brukes i forskningssammenheng. Norsk Oljemuseum benytter seg av en egenutviklet «Petroleumsindeks» og «Outline» som klassifikasjonssystem.

Et klassifikasjonssystem må være logisk oppbygget og er ofte basert på tall med hovedgrupper og undergrupper. «Petroleumsindeksen» er utviklet for internt bruk og er bygget opp med hovedgrupper som geologi og reservoar, plattformtyper, plattformens hoved- og hjelpesystemer, plattformbygging og modifikasjoner/opphugging, boring og brønn, prosessanlegg, transport og marked, landbaserte operasjoner, arbeidsforhold, fritid og sosiale aktiviteter, forskning og gaver, reklame og rekvisita.

Opplysninger omkring spesielle gjenstandsgrupper kan suppleres av spesialister innen sine fagområder. Museet har hatt stor nytte av veteraner innen bransjen samt firma både innen oljeselskaper og serviceselskaper som har gått gjennom deler av samlingen. Dette samarbeidet vil bli utvidet etterhvert som gjenstandene blir fotografert.

Foto: NOM

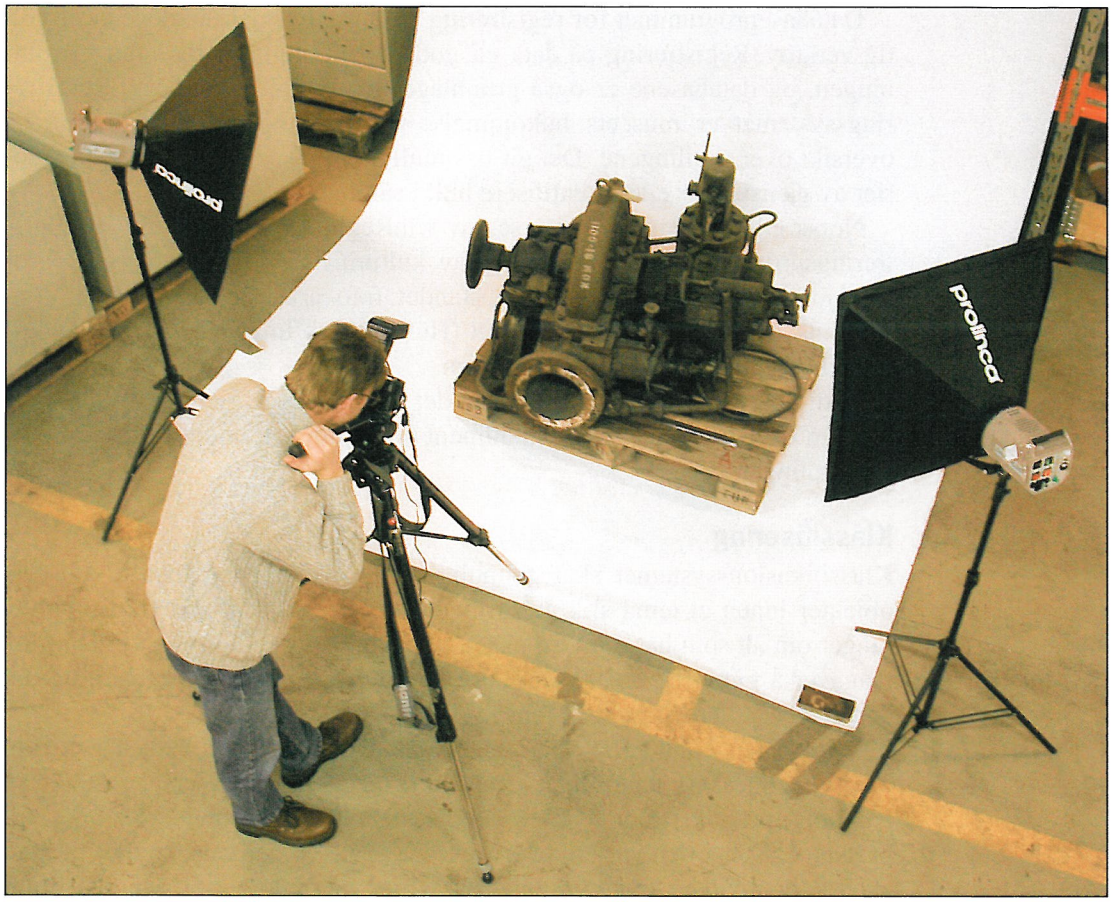

Fotografering av gjenstander krever utstyr og kompetanse.

Fotodokumentasjon

Fotografering av gjenstandene utgjør en viktig del av dokumentasjonsprosessen. Fotografiets viktigste funksjon er å dokumentere gjenstanden og være et supplement til registreringssystemet i winRegimus. Et fotografi forteller mer enn mange ord og tjener som identifikasjon av gjenstanden som gjerne ligger på et fjernlager.

Med digitale bilder lagret i winRegimus kan en enkelt gjøre et søk på bilder etter bildetittel eller mappetittel. Bildene kan hentes fram og kopieres og redigeres. Masterfiler/digital master lagres på CD, mens bildene som tilnyttes winRegimus er mindre og lagres på harddisken.

Lager/magasin

Museets første lager var i Tjodolvsgate 65 i Stavanger, men ble senere flyttet til Hillevåg og videre til Haugesundsgaten 27 samt til et uteområde som museet fikk låne av Forus Tomteselskap. Disse lagerforholdene var langt fra ideelle uten temperatur- og klimakontroll. Gjenstander på uteområdet ble ramponert og ødelagt. Frå åpningen av museet i 1999 holdt samlingene hus i Havneskur E like ved museet på Kjeringholmen i Stavanger.

Havneskur rives før fotballturnering

Sveinung Bendiksen | tekst

STAVANGER: Det store lagerskuret på plassen foran Oljemuseet vil bli revet i sommer. Det er arrangørene av den store turneringen i sandfotball som er pådriver. Havnevesenet sender om kort tid søknad om rivningstillatelse til byggesaksavdelingen i kommunen, opplyser teknisk sjef i havnevesenet, Gaute Enes til Aftenbladet.

Dersom rivningstillatelse blir gitt, noe Enes tar for gitt, begynner rivningen 23. juni. Norsk Metallretur skal gjøre jobben. Oljemuseet har brukt bygget til lagerplass, men har funnet andre lokaler til sine gjenstander.

En del av bygget, en transformatorkiosk, blir stående igjen i den sørvestre enden av bygget. Tiden er for knapp til at man klarer å legge om kabler slik at hele bygget kan fjernes. Delen som blir stående igjen bygges inn i tribuneanlegget for sandfotballturneringen, opplyser Gaute Enes.

sveinung.bendiksen@aftenbladet.no

Faksimile fra Stavanger Aftenblad 7. juni 2003.

Bildet viser riving av Havneskur E på Kjeringholmen i juni 2003.

Foto: NOM

Lagersituasjonen fikk sommeren 2003 en uventet og rask vending da museets hovedmagasin i havneskuret ble besluttet revet. Det ble inngått avtale om nytt lager i Dusavik og en større flytteoperasjon ble satt i gang og gjennomført i løpet av få uker. Den raske flytteoperasjonen førte til at noe informasjon om gjenstandenes plassering dessverre gikk tapt.

Museet har i dag, foruten lageret i Dusavik, magasin i to fjellhaller på Åmøy. Dette anlegget ble bygget av NATO på midten av 1960-tallet og disponeres av Fylkeskulturetaten. Her er klimakontrollen god med en konstant temperatur på 11°C og en relativ luftfuktighet på ca. 55%. Den største praktiske ulempen er at åpningen til hallene bare er på 1,85 x 2,50 m, noe som begrenser størrelsen på gjenstander som kan lagres der. Den minste hallen på 160 m^2 benyttes til lagring av modeller. Disse er for det meste laget av plast og er svært skjøre med stor risiko for skader ved forflytning. I den andre hallen på 325 m^2 er det lagret tekstiler og mellomstore gjenstander som kan plasseres på paller.

Lageret i Dusavik er oppvarmet, og har en størrelse på 400 m^2 der det er plass til store gjenstander, utstillingsmateriell, inventar og lager for museumsbutikken og formidlingstjenesten. Et annet sted i Dusavik disponerer museet dessuten et uteområde for de største gjenstandene.

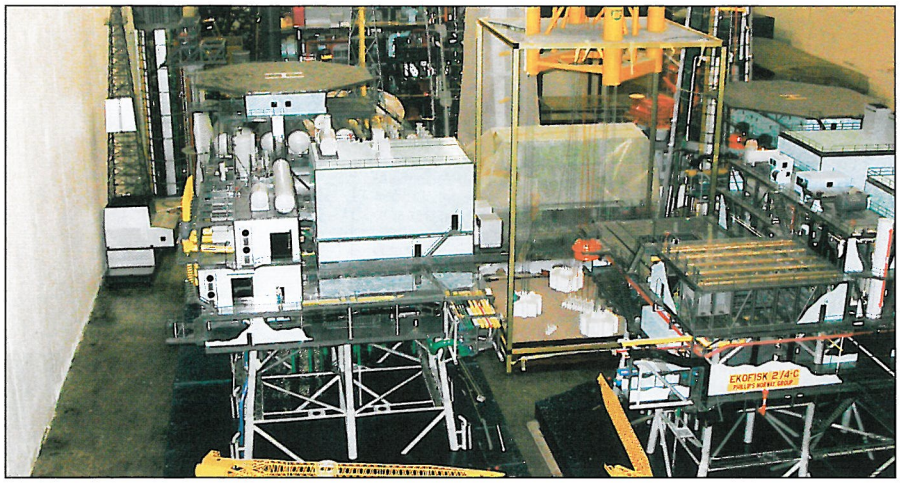

Modeller lagres i magasinet på Åmøy.

Lager for mellomstore gjenstander på Åmøy.

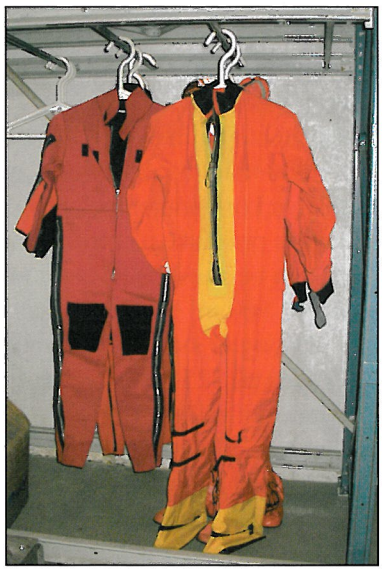

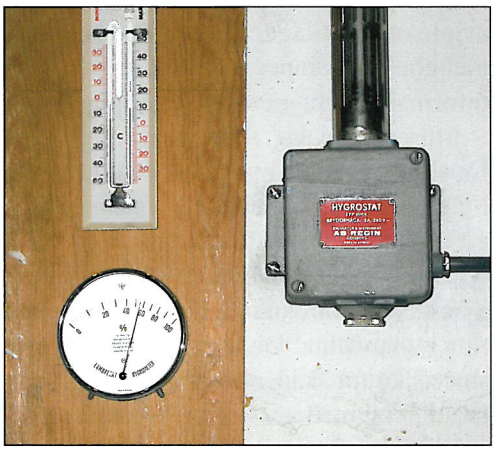

Hygrometer og termometer i magasinene på Åmøy.

Til venstre: Åmøy magasin brukes også til lagring av overlevelsesdrakter, dykkerdrakter og tekstiler.

FOTO: NOM

Bevaring

En vurdering av samlingens tilstand skal bedømme gjenstandenes nåværende fysiske tilstand og nåværende og fremtidige behov for tilsyn og konservering. Det vil derfor være aktuelt å gjennomføre en tilstandsregistrering i forhold til samlingene der status og behov avdekkes som et ledd i museets

Lageret i Dusavik er moderne og godt innredet. Her er det bl.a. lagret utstyr til formidlingstjenesten og utstillingene.

Foto: NOM

videre strategi. Tilfredstillende bevaring må innarbeides og kombineres med bevisst innsamling, rutiner for registrering og dokumentasjon og strategier for tilgjengelighet. Norsk Oljemuseum vil utarbeide en plan for bevaring der ansvar, akseptable nivåer og forslag til tiltak settes i sammenheng med risiko, prioriteringer og økonomiske muligheter. Museet vil derfor foreta en ny registrering av de enkelte gjenstandene, der hver enkelt gjenstand gis en omtale og beskrivelse med hensyn til konserveringstilstand. Utfordringen vil være å legge til rette for god bevaring, med hovedvekt på forebyggende konservering.

Konservering betyr bevaring av en gjenstand i nåværende tilstand. Det skal være mulig på et senere tidspunkt å anvende andre prinsipper, som tilbakeføring til tidligere stand, avhengig av i hvor stor grad det gjøres andre inngrep/endringer som ikke er rettet mot konservering.

Forebyggende konservering innebærer ikke inngrep i gjenstanden, men klimakontroll som relativ luftfuktighet, temperatur, lys og forurensing. Forskjellige gjenstander krever forskjellig luftfuktighet, men i de fleste tilfeller er man nødt til å gjøre et kompromiss. Magasinene på Åmøy er det eneste

FOTO: NOM

Uteområdet i Dusavik. Ikke den beste lagrings-situasjon, men nødvendig på grunn av størrelse og tyngde på gjenstandene.

museet disponerer der det er klimakontroll. Alle gjenstandene blir derved lagret ved 55% luftfuktighet, enten de er av tre, metall, plast, gummi eller tekstiler. Det viktigste er at både luftfuktighet og temperatur blir holdt på et konstant nivå.

Direkte konservering derimot er behandling for å forsinke nedbrytende prosesser og innebærer fysisk og kjemisk bearbeiding av gjenstandene. Dette gjelder i første omgang metallgjenstander som innsettes med konserveringsvæske for å begrense korrosjon.

Reparasjon vil i noen grad være aktuelt der bl.a. montering av løse deler og en viss grad av oppbygging av ødelagte detaljer er nødvendig.

For Norsk Oljemuseum vil full restaurering, dvs. tilbakeføring til «originaltilstand» bare bli aktuelt i forbindelse med utstillingsprosjekter. Enhver restaurering rører ved både autentisitetsverdi og vitenskapelig verdi. Gjenstanden blir endret i forhold til dens tilstand ved innkomst til museets samling. Også gjenstander som har gjennomgått en endringsprosess gjennom bruk vil by på problemer i forhold til hvilken epoke restaureringen skal føre gjenstanden tilbake til.

Et tredje prinsipp er bevaring gjennom dokumentasjon. Det kan i enkelte tilfeller være nødvendig å unnlate å bevare gjenstander fysisk, selv om de tilfredstiller viktige kriterier. Det gjelder gjenstander som er for store til at det er praktisk mulig å ta vare på dem, eller at økonomiske hensyn fraråder bevaring. I slike tilfeller er bevaring gjennom dokumentasjon en fornuftig løsning. Kildematerialet blir da foto, film, tegninger, litteratur, arkiver, intervju osv. Norsk Oljemuseum har i de senere år opparbeidet en betydelig kompetanse innen dette feltet. Gjennom prosjektet «Kulturminne Ekofisk» blir 15 plattformer på Ekofisk feltet dokumentert med hensyn både på teknologi, arbeidsliv, økonomi og samfunn.

Av praktiske og økonomiske grunner er noen «gjenstander» for store til at de kan bli tatt vare på. Alternativet er bevaring gjennom dokumentasjon. Bildet er av Statfjord B.

FOTO: STATOIL

Litteratur

ICOMs museumsetiske regelverk. NMU - ICOM 2002
Ta vare på gjenstandene - NMU skriftserie 8-1998
Utlån og avhending av materiale fra museenes samlinger - NMU skriftserie 5-2000
Museer i mellom - NMU skriftserie 8-2000
Feltkatalogen -NMU skriftserie 3-2002
Vei i vellinga - ABM skrift 2003
Bevaringshåndboken – København 1986
Nytt ljus över gammal rost – Nordiska Museet
Standards in the Museum Care of Large and Working Objects 1994
Manual of Curatorship
Museum Documentation Systems – Buttenworths & Co. London 1986
Gjenstanden – Verdi og virkning – NKKMs fagseminar 1991
Bevaring av tekniske og industrielle kulturminner i Norge - Norsk Kulturråd 1988